

สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

๑_หลักสูตรวิชาสุขศึกษา

๒_แผนการจัดการเรียนรู้

๓_PowerPoint_ประกอบการสอน

๔_Clip

๕_ใบงาน_เฉลย

๖_ข้อสอบประจำหน่วย_เฉลย

๗_การวัดและประเมินผล

๗_เสริมสาระ

๙_สื่อเสริมการเรียนรู้

โรคและการป้องกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- เสนอแนวทางป้องกันโรคที่เป็นสาเหตุสำคัญของการเจ็บป่วย และการตายของคนไทยได้

สถานการณ์การเจ็บป่วยและการตายของคนไทยในปัจจุบัน

ผู้ป่วยนอก

โรคระบบหายใจ

อัตราการเจ็บป่วย ๔๑๘.๒๕

โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมแทบอลิซึม

อัตราการเจ็บป่วย ๓๙๐.๕๒

โรคระบบไหลเวียนเลือด

อัตราการเจ็บป่วย ๔๑๔.๐๑

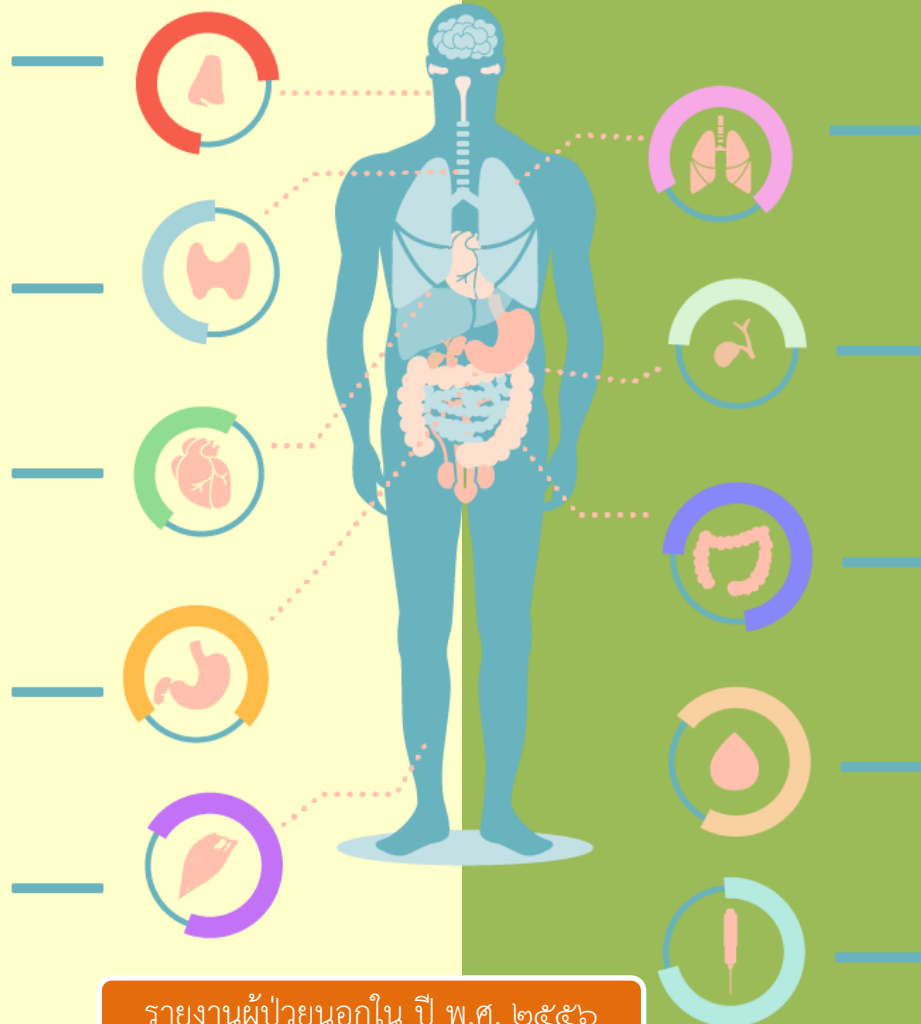
โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรค ในช่องปาก

อัตราการเจ็บป่วย ๓๒๖.๙๒

โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่าง และเนื้อเยื่อ

อัตราการเจ็บป่วย ๓๕๑.๖๖

สถานการณ์การเจ็บป่วยของคนไทย

ผู้ป่วยใน

โรคไข้หวัดใหญ่และปอดบวม

อัตราการเจ็บป่วย ๖๓๗.๗๕

โรคไตวาย

อัตราการเจ็บป่วย ๘๐๖.๐๑

โรคติดเชื้อที่ลำไส้

อัตราการเจ็บป่วย ๗๕๑.๙๑

โรคโลหิตจางจากไขกระดูกฝ่อ และโรคโลหิตจางชนิดอื่น

อัตราการเจ็บป่วย ๘๙๕.๑๖

โรคเบาหวาน

อัตราการเจ็บป่วย ๘๓๖.๙๘

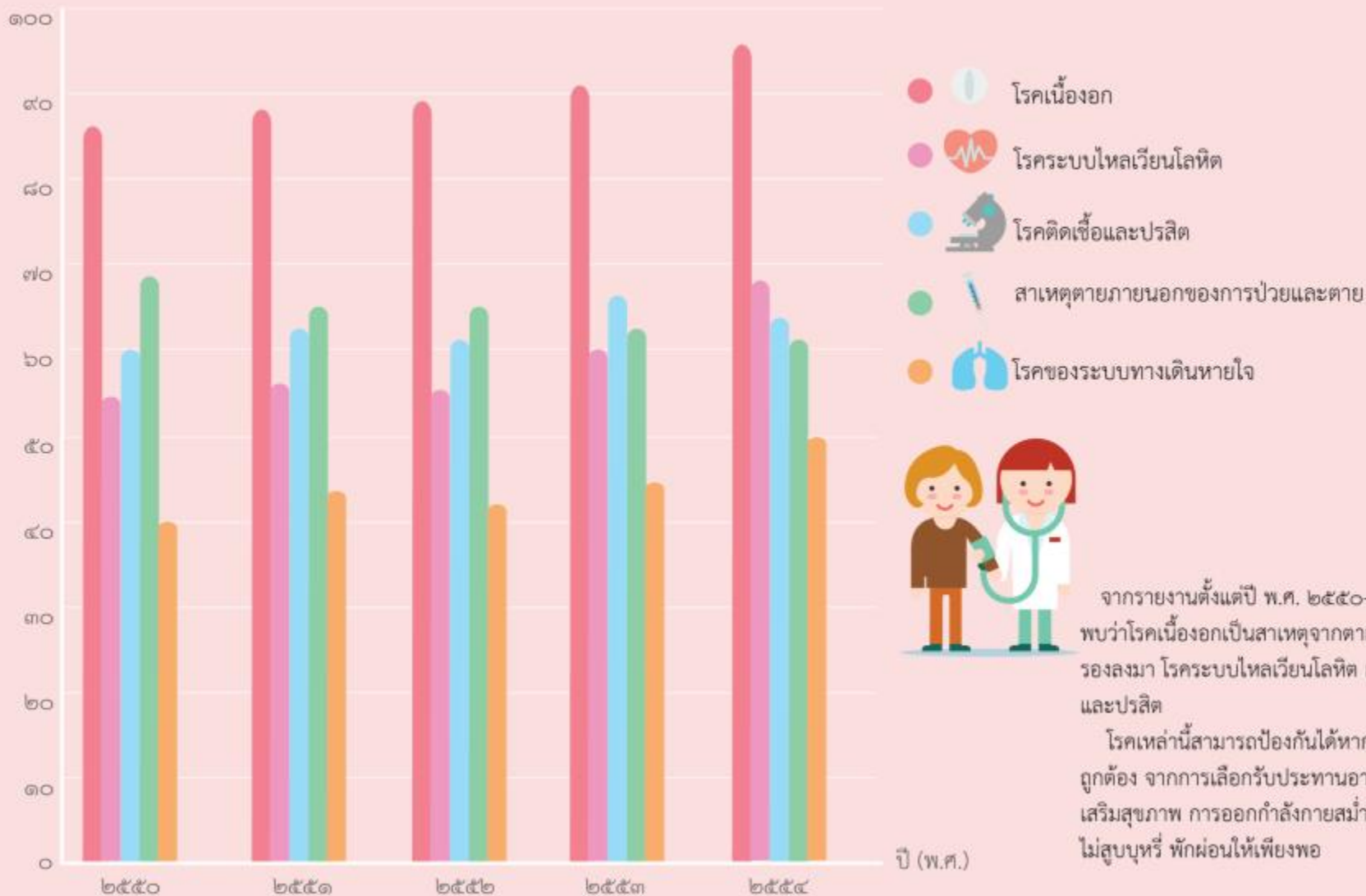
รายงานผู้ป่วยนอกใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

สถานการณ์การเจ็บป่วยและการตายของคนไทยในปัจจุบัน

แผนภูมิแสดงอัตราการตาย จำแนกตามสาเหตุที่สำคัญต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน

อัตรา (ร้อยละ)

จากรายงานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔ พบว่าโรคมะเร็งเป็นสาเหตุจากตายอันดับหนึ่ง รองลงมา โรคระบบไหลเวียนโลหิต และโรคติดเชื้อและปรสิต

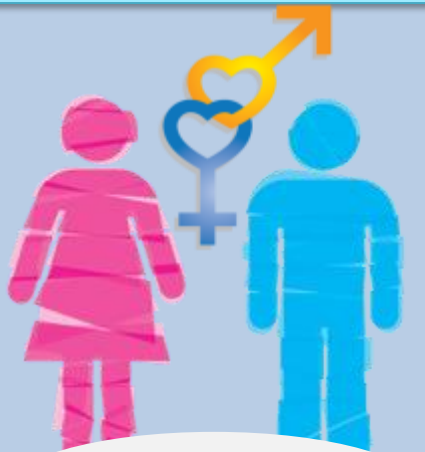
โรคเหล่านี้สามารถป้องกันได้หากปฏิบัติอย่างถูกต้อง จากการเลือกรับประทานอาหารเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ การออกกำลังกายสม่ำเสมอ ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ พักผ่อนให้เพียงพอ

โรคติดต่อที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการตายของคนไทย

โรคติดต่อเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการตายของคนไทยตั้งแต่อดีต และยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทย สาเหตุมาจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากสภาพทางสังคมที่เสื่อมลง

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

โรคเอดส์

โรคไข้หวัดนก

โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์

เป็นโรคที่ติดต่อโดยการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่เป็โรค ผ่านการแลกเปลี่ยนสารคัดหลั่งของร่างกาย เช่น ของเหลวจากช่องคลอด น้ำอสุจิ สามารถส่งผลกระทบต่ออวัยวะร่างกายอื่นๆ ได้โดยจำแนกตามชนิดของเชื้อสาเหตุของโรค

ชนิดของเชื้อ

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

เชื้อแบคทีเรีย

โรคหนองใน โรคซิฟิลิส โรคแผลริมอ่อน โรคติดเชื้อมาไมเดีย (Chlamydia)

เชื้อแบคทีเรีย

โรคเอดส์ โรคเริม โรคไวรัสตับอักเสบบี โรคหูดหงอนไก่ โรคหูดข้าวสุก

เชื้อแบคทีเรีย

การอักเสบของช่องคลอดและปากมดลูกที่เกิดจากเชื้อรา

เชื้อแบคทีเรีย

การอักเสบของช่องคลอดจากพยาธิหนอง การอักเสบจาก โលน หิด

หลักการป้องกันโรคติดต่อจากเพศสัมพันธ์

- หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
- มีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยด้วยการใช้ถุงยางอนามัย
- หลีกเลี่ยงสถานที่ หรือสิ่งกระตุ้นทางเพศ อันจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
- ไม่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ
- หยุดความเชื่อที่ผิดว่า “มีเพศสัมพันธ์เพียงครั้งเดียวไม่ทำให้เกิดโรค”

โรคเอดส์

เป็นกลุ่มของโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส (HIV) ทำให้รับภูมิคุ้มกันในร่างกายบกพร่อง ไม่สามารถป้องกันอันตรายจากโรคติดเชื้ออื่นๆ หรือโรคเมะเร็งบางชนิด สามารถทราบได้ว่าติดเชื้อ HIV หรือไม่ โดยการตรวจแอนติบอดีต่อเชื้อ หลังจากได้รับเชื้อแล้วอาจใช้เวลาหลายปีจึงปรากฏอาการสุดท้าย มีความรุนแรงและทำให้เสียชีวิตลงได้

โบว์สีแดง สัญลักษณ์แห่งความหวังของวันเอดส์โลก (ตรงกับวันที่ ๑ ธันวาคมของทุกปี) ซึ่งได้แก่ ความหวังในการหาวัคซีนเพื่อรักษาโรคและเพื่อให้ผู้ติดเชื้อมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โรคไข้หวัดนก

โรคไข้หวัดใหญ่ชนิดสายพันธุ์ H5N1 เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสสามารถพบได้ในสัตว์ปีก และมักจะระบาดในช่วงฤดูหนาว โรคนี้จะส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจและการติดเชื้อในบริเวณอื่นๆ เป็นอันตรายต่อร่างกายอย่างมากจนถึงเสียชีวิตได้ เชื้อไข้หวัดนกจะติดต่อกันระหว่างสัตว์ปีก สามารถติดต่อสู่คนได้

การเลือกบริโภคไข่ที่ปรุงสุกช่วยป้องกันโรคไข้หวัดนกได้ เพราะเชื้อโรคต่างๆ ที่อาจปนเปื้อนมาจะถูกทำลายด้วยความร้อน

โรคไม่ติดต่อที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการตายของคนไทย

โรคความดันโลหิตสูง

โรคความดันโลหิตสูง เป็นผลของแรงดันเลือดต่อผนังของหลอดเลือดแดงสูงกว่าปกติ โดยทั่วไปคนปกติอยู่ที่ประมาณ ๑๒๐/๘๐ ถ้าความดันโลหิตมากกว่า ๑๔๐/๙๐ ถือว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูง

สาเหตุ

การรับประทานยาบางชนิด
ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาแก้ปวดไขข้อ

การตั้งครรภ์ โรคไต

โรคเนื้องอกในสมองหรือโรคเกี่ยวกับต่อหมวกไต

ภาวะที่ทำให้หัวใจทำงานหนัก
มีไข้สูง ความเครียด ออกกำลังกายหนักเกินไป

อาการ

โรคความดันโลหิตสูงจะยังไม่แสดงอาการใดๆ ออกมาในระยะแรกๆ แต่จะตรวจพบโดยบังเอิญ หากมีการตรวจวัดความดันโลหิต โรคนี้จึงเรียกว่า “มัจจุราชนิ่ง” และเมื่อเป็นระยะนานๆ จะมีอาการแทรกซ้อน เช่น เส้นเลือดหัวใจตีบตัน หัวใจวาย อัมพาต

แนวทางการป้องกัน

ตรวจสุขภาพประจำปี หรือทุกๆ ๖ เดือน

ควบคุมและรักษาน้ำหนักตัวให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม และหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่มีรสจัด อาหารประเภทไขมันสูง

หมั่นออกกำลังกายให้เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

พักผ่อนให้เพียงพอและบริหารจัดการความเครียดให้ถูกวิธี

โรคไม่ติดต่อที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการตายของคนไทย

โรคหัวใจ

สาเหตุ

ดื่มแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่

เครียดและพักผ่อนน้อย

อายุมากขึ้น

เป็นโรคเบาหวาน

อาการ

เจ็บหน้าอก

ใจสั่น

หอบเหนื่อย ไม่ออกกำลังกาย

หน้ามืด ตาลาย มองเห็นภาพไม่ชัด

แนวทางการป้องกัน

รับประทานอาหารให้ถูกหลักโภชนาการ รับประทานอาหารไม่ให้มากเกินไป และหลีกเลี่ยงอาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูง

ออกกำลังกายเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

ตรวจสุขภาพประจำปี เพื่อป้องกันและรักษาโรคได้อย่างทันท่วงที

โรคไม่ติดต่อที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการตายของคนไทย

โรคเบาหวาน

เมื่อรับประทานอาหารจำพวกแป้งเข้าไป จะถูกแปรสภาพเป็นน้ำตาล แล้วดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือด โดยมีฮอร์โมน “อินซูลิน” ผลิตจากตับอ่อน ทำหน้าที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ไม่ให้มีปริมาณมากเกินไป หากอินซูลินทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ ปริมาณน้ำตาลในเลือดสูงขึ้น และขับออกมาทางปัสสาวะ เรียกว่า “โรคเบาหวาน”

อาการ

อาการของโรคเบาหวานที่พบได้บ่อยและเห็นได้ชัดเจน คือ ปัสสาวะบ่อยและปัสสาวะจำนวนมาก กระหายน้ำ ทำให้ต้องดื่มน้ำบ่อย ๆ กินจุ หิวบ่อยกว่าปกติ อ่อนเพลีย น้ำหนักลดลงอย่างรวดเร็ว เป็นแผลเรื้อรังรักษาหายยาก มีอาการคันตามผิวหนัง ตาพร่ามัว ชา หรือปวดแสบปวดร้อนตามบริเวณปลายนิ้ว

แนวทางการป้องกัน

ลดอาหารจำพวกแป้ง
น้ำตาล และไขมัน

หลีกเลี่ยงผลไม้ที่
มีรสหวาน

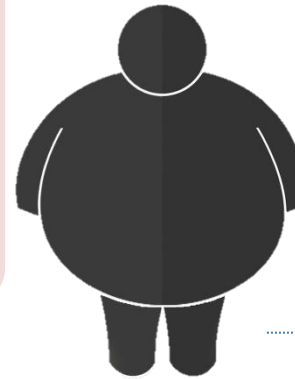
หมั่นออกกำลังกาย

หลีกเลี่ยงการดื่มสุรา

ไม่ซื้อยารับประทานเอง

สาเหตุ

ความอ้วน

กรรมพันธุ์

ขาดการออกกำลังกาย

ตับอ่อนมีการทำงานผิดปกติ

โรคไม่ติดต่อที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการตายของคนไทย

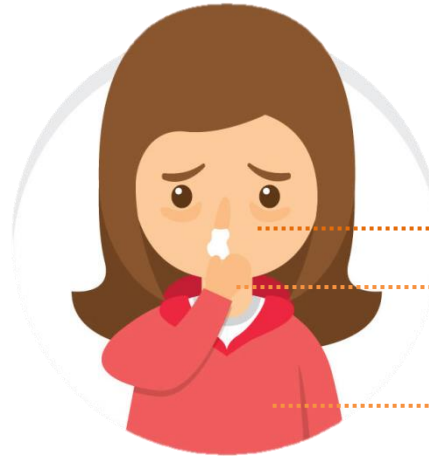
โรคมะเร็ง

ปัจจัยภายใน

- พันธุกรรม
- เชื้อชาติ
- เพศ
- อายุ
- ระดับฮอร์โมน
- ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย

ปัจจัยภายนอก

- สารเคมี
- การติดเชื้อ
- ภาวะขาดอาหาร

โรคมะเร็งระบบทางเดินหายใจ

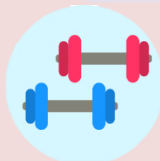
โรคมะเร็งผิวหนัง

โรคมะเร็งเต้านมในเพศหญิง

แนวทางการป้องกัน

รับประทานอาหาร
ที่มีประโยชน์

ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

ตรวจสุขภาพประจำปีสม่ำเสมอ

ตรวจสอบสัญญาณเตือนของ
โรคมะเร็ง

